

МЕТОДОЛОГИЯ
ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЕТЪЛМЕНТ ЦЕНА НА ФОРУЪРДНИЯ ПАЗАР НА
„ГАЗОВ ХЪБ БАЛКАН“ ЕАД

Версия 1.0
Дата: юни 2025

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Въведение
II.	Основни принципи на методологията
III.	Източници на данни за определяне на сетълмент цената
IV.	Алгоритъм за изчисление
V.	Механизъм за корекция
VI.	Взаимодействие с KELER CCP

1. **Въведение**

Настоящата методология цели да установи надежден и прозрачен механизъм за определяне на сетълмент цената на форуърдните договори (седмични, BOM, месечни, тримесечни, сезонни, годишни) на Газов Хъб Балкан, като отчита най-добрите европейски практики и спецификите на българския газов пазар. Методологията взема предвид факта, че клирингът се извършва от унгарската клирингова къща KELER CCP.

2. **Основни принципи на методологията**

- **Прозрачност** – използване на публично достъпни данни за ценова референция.
- **Ликвидност** – базиране на сетълмент цената върху активни търговски сделки и котировки.
- **Репрезентативност** – отразяване на пазарната конюнктура чрез множество индикатори.
- **Надеждност** – използване на механизми за корекция при екстремни пазарни условия.

3. **Източници на данни за определяне на сетълмент цената**

- **Последни сделки на Газов Хъб Балкан** – среднопретеглена цена на сключените сделки в края на търговската сесия за всеки търгуем продукт.
- **Оферти (Bid/Ask) от най-ликвидния пазарен сегмент** – анализ на най-добрите налични цени за покупка и продажба.
- **Арбитражна цена спрямо други европейски пазари** – TTF, CEGH, CEEGEX, с корекции за транспортни разходи, когато са известни.
- **Моделно изчисляване чрез исторически волатилитет** – прогнозни стойности, базирани на статистически методи.

4. **Алгоритъм за изчисление**

Стъпка 1: Определяне на първична цена

- Среднопретеглена цена (VWAP) за последния търговски ден за всеки търгуем продукт, при извършени повече от 2 (две) сделки за деня. Изчислява се като сумата от произведенията на всички изтъргувани цени и съответните обеми, разделена на общия търгуван обем;
- Ако няма сделки през последния търговски ден, се използва VWAP за последните 10 търговски дни, при извършени повече от 2 (две) сделки за периода;
- Ако няма сделки през последните 10 търговски дни, се използва VWAP за последните 30 търговски дни, при извършени повече от 2 (две) сделки за периода;

- Ако няма сделки и за последните 30 дни, се прилага алтернативен механизъм: средна стойност на офертите „купува“ и „продава“ – за деня на търговия, а при липса на такива – за последните 10, респективно 30 дни;

Стъпка 2: Включване на пазарни котировки (влиза в сила от 1.1.2026)

- Анализ на най-добри оферти (bid/ask);
- Изчисляване на средната стойност между най-добрата оферта за покупка и най-добрата оферта за продажба.

Ако разликата между най-добрата оферта „купува“ (bid) и най-добрата оферта „продава“ (ask) надхвърля 10% от средната им стойност, тогава тези оферти не се използват за изчисляване на сетълмент ценат

Стъпка 3: Референтна цена на спот пазара за деня на генериране на цената. Взима се в периода между 18:00 ч. и 19:30 ч. (ако няма получена цена по Стъпка 1 и Стъпка 2)

В случай, че за този ден няма референтна цена за спота се взима референтната цена за същия от първия предишен ден за който има такава.

Използва се стойността на сетълмент цената, която се определя на база на Правилата за работа на пазара на ГХБ.

Стъпка 4: Регионална корекция (използва се по преценка на ГХБ)

- Изчисляване на арбитражната цена чрез ценовите нива на TTF, CEGH или CEEGEX (според пазарната ситуация);
- Корекция с транспортни разходи (разходи за капацитет, когато са известни).

Стъпка 5: Финално изчисление (използва се по преценка на ГХБ)

- Ако всички източници дават валидни данни, среднопретеглена стойност на всички.
- Ако някой източник липсва или е ненадежден, използване на останалите с по-висока тежест.

5. Механизми за корекция (използват се по преценка на ГХБ)

- **Аномалии** – ако има резки отклонения (>10%) спрямо предходни дни, допълнителна проверка с арбитражен анализ.
- **Форсмажорни събития** – при екстремни пазарни условия, прилагане на алтернативен метод, базиран на последните налични цени.

Практически примери

Пример 1: Нормална търговска активност

- Среднопретеглена цена от всички сделки за търгуемия продукт за деня/10 дни/30 дни: 45 €/MWh
- Най-добри оферти bid/ask: 44.8 €/MWh – 45.2 €/MWh
- Референтна цена – 44,75 €/MWh
- Финална сетълмент цена: $(45 + 44.8 + 45.2 + 44,75) / 4 = 44.94$ €/MWh

Пример 2: Липса на сделки

- Среднопретеглена цена от всички сделки за търгуемия продукт за деня/10 дни/30 дни: няма
- Най-добри оферти bid/ask: 44 €/MWh – 46 €/MWh
- Референтна цена на спот сегмента = 45 €/MWh
- Финална цена: $(44 + 46 + 45) / 3 = 45.00$ €/MWh

Пример 3: Липса на сделки и оферти

- Среднопретеглена цена от всички сделки за търгуемия продукт за деня/10 дни/30 дни: няма
- Най-добри оферти bid/ask: няма оферти
- Референтна цена на спот сегмента = 45 €/MWh
- Финална цена: = 45.00 €/MWh

6. Взаимодействие с KELER CCP

- KELER CCP ще използва публикуваната сетълмент цена за изчисление на вариационния марж и обезпеченията;
- Данните ще се публикуват до 19:00 ч. Местно време всеки търговски ден и ще бъдат предоставяни на KELER CCP чрез автоматизиран интерфейс;
- При извънредни обстоятелства KELER CCP има право да прилага допълнителни мерки за управление на риска.

Настоящата Методология е одобрена от Съвета на директорите на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД с Решение по Протокол СД № 87/09.06.2025 г. и влиза в сила от стартиране на предоставянето на клирингови услуги и стартирането на предлагане на форуърдни продукти на пазара на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД.